

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 30/12/2022 15:07
Sayı: E-120.07-1143001
PATARA

PATARA

Sayı : E-19615415-610-3305049

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 30.09.2021 tarihli ve 43452547-120.07/E.883983 sayılı yazınız.
b) 07.04.2022 tarihli ve 43452547-120.07/E.997289 sayılı yazınız.
c) 12.04.2022 tarihli ve 43452547-120.07/E.998739 sayılı yazınız.
ç) 07.06.2022 tarihli ve 43452547-120.07/E.1027298 sayılı yazınız.
d) 29.06.2022 tarihli ve 43452547-120.07/E.1040667 sayılı yazınız.
e) 07.07.2022 tarihli ve 43452547-120.07/E.1045867 sayılı yazınız.
f) 12.08.2022 tarihli ve 43452547-120.07/E.1062131 sayılı yazınız.
g) 22.08.2022 tarihli ve 43452547-120.07/E.1065370 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (16 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: F8081C7B-B575-459D-B80E-7BE40415817B Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>
Cumhuriyet Bulvarı No.4 B Blok Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131
<http://www.ktb.gov.tr> <http://sgb.ktb.gov.tr>
KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Recep ŞENEL
Daire Başkanı V.

**DIYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN REMZİYE TOSUN'UN 7/62027 ESAS
SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun'un geçici 6'ncı maddesi hükümleri ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde önergeye konu edilen alanda her tür görev ve yetki Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığındadır. Bu kapsamda;

- 2015-2016 yılları arasında sokağa çıkma yasağının yaşandığı 6 mahallede yer alan korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli taşınmazların ada parsel bilgilerinin bulunduğu listeler ve tescilli yapıların zarar görmesini engelleyici tedbirlere ilişkin alınan koruma kurulu kararları ilgili kurumlara iletilmiştir. Bu süreç sonrası, 261 korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli taşınmazın onarım projeleri Koruma Kurulunca uygun görülmüştür. Projelere ilişkin Kurul kararlarında; "Yapının mevcut durumunun korunmasını sağlayacak ve yıkılmasını engelleyecek her türlü tedbirin ilgili kurumlarca alınması" ibaresi yer almakta olup onaylı projeler doğrultusunda başlanılan uygulamalar devam etmektedir.
- Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 19.06.2012 tarihli kararı ile uygun görülen Diyarbakır ili, Suriçi bölgesi, Diyarbakır Kentsel Sit Koruma Amaçlı İmar Planında yapılan değişiklikler; 5233 sayılı Kanun'un geçici 6'ncı maddesi hükümleri, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve 2863 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmiştir.

Ayrıca, Suriçi bölgesinde yaşanan terör olayları sebebiyle geleneksel sokak dokusunda ve mimari yapısında ağır hasar oluşan, yapı-doku bütünlüğü bozulan tescilli parsellerde yer alan konutlardan, yeniden ihyası mümkün olmayan 4 konutun tescil kayıtları 2017 yılında, 2 taşınmazın tescil kayıtları ise 2002 ve 2012 yıllarında plan çalışmaları sırasında kaldırılmıştır. Söz konusu olaylardan bugüne kadar 59 yapı korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

2863 sayılı Kanun kapsamında korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescillenen taşınmazların güvenlik ve denetimi ilgili kolluk kuvvetleri, yerel yönetimlerce ve Müze Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda;

- Kolluk birimleri tarafından kültür varlıklarının bulunduğu alan ve çevresi düzenli devriye kontrolleriyle denetlenmektedir.

- Bakanlığımız tarafından antik kentlerde kamera sistemleri kurulması ve gece-gündüz esaslı güvenlik görevlisi istihdam edilmesi yoluyla tedbir ve önlemler alınmaktadır.
- Kaçak kazı ve kültür varlığı kaçakçılığına dair Bakanlığımıza ulaşan ihbar ve bildirimler ivedilikle değerlendirmeye alınarak kolluk birimlerine yönlendirilmekte, bu suretle pek çok olaya erken müdahale edilmesi sağlanmaktadır. Bu türden suçlarla ilgili başlatılan yasal süreçlerin takibi konusunda da Bakanlığımız hukuk birimi ve ilgili valiliklerle gerekli yazışmalar yapılmaktadır.
- Bakanlığımız birimleri tarafından bildirilen veriler doğrultusunda yapılan çalışmalar neticesinde, kaçak kazılar açısından riskli alanlar tespit edilmekte ve bu alanlarda güvenlik önlemlerinin arttırılması ve ek önlemler alınması yoluna gidilmektedir.

Bu bağlamda; kaçak kazılarla tahribata uğradığı tespit edilen Surp Sarkis (Çeltik) Kilisesi'nde söz konusu tahribatı yapanlar hakkında yasal işlemlerin başlatılması ve gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasıyla ilgili konu Sur Emniyet Müdürlüğüne iletilmiş ve yapının restorasyonu ile ilgili değerlendirmede bulunulmak üzere Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne bildirimde bulunulmuştur.

Bununla birlikte, çalındığı belirtilen Bakanlığımıza tahsisli mülkiyeti hazineye ait Keçi Burcu'nun iç kısmında burca girişi sağlayan kapı üzerinde bulunan kitabenin ise yerinde olduğu, burcun herhangi bir bölümünde eksiklik bulunmadığı tespit edilmiştir.

Sur ilçesi, Cemal Yılmaz mahallesinde bulunduğu belirtilen Şahmeran figürüne ilişkin Müze Müdürlüğü arşiv kayıtlarında herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılamamakla birlikte Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne yapılan araştırmada da söz konusu figürün varlığına dair herhangi bir kayda rastlanmamıştır.

Bakanlığımız (Vakıflar Genel Müdürlüğü)'ca;

Sur ilçesinde yer alan tarihi eserlere yönelik gerçekleştirilen Koruma Amaçlı İmar Planının kabulü ve tescil durumlarının devamı Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir. 2015 yılında meydana gelen terör olaylarında yıkılan veya tahribata uğrayan Genel Müdürlük mülkiyetindeki tüm eserler için Suriçi bölgesinde, alana giriş yasakları sürerken dahi tespit ve belgeleme işlemleri yapılmıştır. Hasara uğramış 1. grup tescilli tüm eserlerimizin ihale süreçleri tamamlanmış ve özgün yapılarına uygun olarak restore edilmişlerdir. Tahribata uğramış olup koruma ve onarım süreci tamamlanmayan eser bulunmamaktadır.

Söz konusu Surp Sarkis (Çeltik) Kilisesi, cemaat vakfı olan Surp Küçük Kilise Hıdır İlyas Surp Gregos Kiliseleri Vakfı'nın mülkiyetindedir.